N°. 22 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 26 en 27 Januarij.

☞ *De* Bredasche Courant *verschijnt geregeld zes malen per week. De afzending geschiedt des avonds*, franko per post.

De tweede Uitgave, behelzende de jongste Fransche en Belgische Nieuwstijdingen van 24 uren later, *wordt des morgens vroeg* franko *afgezonden en is voor die plaatsen bestemd, waar dezelve nog dien eigen dag kan arriveren.*

De prijs, zoowel voor de eerste als tweede Uitgave, is f 6 in de drie maanden. Alle Abonnementen eindigen met den laatsten van elk kwartaal. Advertentiën worden geplaatst tegen 20 cents den regel, en moeten daags vóór de uitgave worden ingezonden. Alle aanvragen, bestellingen of inzendingen moeten franko *ingezonden worden, zullende anders de port op rekening worden gesteld.*

AFKONDIGING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, ontvangen hebbende eene missive van Z. E. den Heere Gouverneur dezer provincie, van den 16 Januarij 1834.

Gezien de wet van den 29 Maart 1833, (Staatsblad n°. 4), houdende de belasting op het Personeel.

Maken bij deze aan alle Ingezetenen dezer Stad bekend, dat het tweede suppletoir kohier, lett. C, der bij voorsch. wet vastgestelde belasting op het Personeel, op gemelden 16 September, door Z. E. den Heere Gouverneur dezer provincie is executoir verklaard en ter invordering aan den Ontvanger overgegeven; zullende dus een iegelijk, na bekomen kennisgeving van zijnen aanslag, verpligt zijn, dien, invoege als daarbij, in overeenkomst met art. 44 der wet zal zijn opgegeven, te voldoen, op pœne van parate executie, terwijl de zoodanigen die hun aanslag-billet niet hebben ontvangen, zich van een dubbel van hetzelve kosteloos ten kantore des Ontvangers, zullen kunnen voorzien, en zij die zouden mogen vermeenen, dat de aanslag niet overeenkomstig is met hunne opgave of met de plaats gehad hebbende taxatie, opneming en telling, zich deswege zullen kunnen beklagen binnen den tijd van eene maand, na de dagteekening van hun aanslag-billet.

En opdat niemand hieromtrent onwetenheid voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, alomme waar zulks te doen gebruikelijk is.

DE ROY, Vt
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad;
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — In de bijeenkomst der belgische afgevaardigden van gisteren is, na eene lange discussie, besloten, de beraadslaging over den ijzeren spoorweg te bepalen, onmiddelijk na den afloop der budgetten. De *Emancipation* doet opmerken, dat de minister van binnenlandsche zaken te dezer gelegenheid aan de kamer verzekerd had, dat Pruissen, niet minder dan Belgie, de daarstelling van gedachten spoorweg wenschte. In deze zitting is voorts het budget der dotatien aangenomen; die van binnenlandsche zaken en financien moeten thans volgen, zijnde de verslagen deswegens door de rapporteurs *Dubus* en *Dumortier* reeds publiek gemaakt.

— De Gentsche deputatie, die zich met het bestuur en de bank te Brussel over eene op te rigten handelmaatschappij moest verstaan, is te Gent terug. Van den uitslag was volgens den *Messager* niets bekend; de commissie, verlegen van zich in den strik te hebben laten vangen, zou zich waarschijnlijk niet haasten met de openbaarmaking harer handelingen. De *Emancipation* daarentegen, zegt dat naar de inlichtingen door haar bekomen, de fabriekanten het met de bank en het bestuur over den grondslag der zaak eens waren; maar daar het eene zaak was, die geheel Belgie betrof, zou men alvorens belanghebbenden uit andere steden hooren, en daartoe binnen kort te Gent eene algemeene bijeenkomst van belgische katoenfabriekanten gehouden worden, aan welker goedkeuring men het voorloopig vastgestelde zou onderwerpen.

— Te Antwerpen zijn in het vorig jaar geweest: 2405 geboorten, 2150 sterfgevallen en 520 huwelijken. — Ter beurze waren gisteren aldaar genoteerd: Belg. 95; Braz. 68; Sp. perpet. 58⅜, 57, 56½; 5 pCt. niet genoteerd; Uitgest. 11⅜, ¼; Sicil. 91¾; Rom. L. 91½.

— De belgische bladen houden Londensche berigten tot Dingsdag, den 21sten, welke echter niet veel belangrijks behelzen. De jongste te Londen uit Portugal ontvangen berigten, met het stoomschip *Pantaleon* aangebragt, loopen tot den 13den. De hertog *van Terceira* was door dom *Pedro* tot opperbevelhebber van het leger benoemd, en de generaal *Saldanha* moest, met eene sterke afdeeling van het leger voor Santarem, het land tusschen die plaats en den Douro van Miguellisten trachten te zuiveren. Den 6den Januarij had een korps troepen van dom *Miguel*, 800 à 1000 man sterk van 200 kavalleristen vergezeld, een vruchteloozen aanval op Alerbeca beproefd en was gedwongen geweest te wijken. Volgens geruchten te Lissabon, die men echter voor overdreven hield, heerschten er aanstekende ziekten in het Miguellistisch leger. Onder de gehuurde troepen van dom *Pedro* hadden, uithoofde van wanbetaling, steeds gedurige muiterijen plaats.

Te Londen waren den 21sten genoteerd: 3 pCt. gecons. 88⅝, ⅞; Ned. 2½ pCt. 49¾, ⅞; Braz. 69¼, ½, ⅜.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten Januarij.

De belangrijke wijziging, die het Spaansch ministerie heeft ondergaan, geeft aan de dagbladen van onderscheidene kleur ruime stof van bedenkingen. Het *Journal des Débats*, dat tot nu toe immer voor den heer *de Zea Bermudez* partij trok, en zelfs eenmaal zich liet ontvallen, dat de vestiging van een constitutioneel gouvernement ongeraden was, en Spanje aan wanorde zoude prijs geven, schijnt thans eenigzins van gevoelen veranderd. Immers, zich de vroegere staatkundige loopbaan van den heer *Martinez de la Rosa* herinnerende, vermeent het, dat deze het bestuur niet zoude hebben aanvaard, zoo hem geene vrijheid was gegeven, de geheele staats-inrigting op eenen meer liberalen voet te regelen, welke dan tevens in overeenstemming zal zijn met den openbaren geest, zooals die zich in verschillende provincien heeft geopenbaard. De onmiddellijke oorzaak van het aftreden van den heer *de Zea*, is alhier nog niet bekend. Volgens de laatste bijzondere berigten, bevond hij zich den 14den nog aan het hoofd van het bestuur, doch meende men, dat de vertoogen van den generaal *Llander*, en de bedenkelijke toestand der geldmiddelen, destijds eene zoodanige verdeeldheid in den raad van ministers hadden te weeg gebragt, dat er noodzakelijk eenige wijziging moest volgen. Voorts werd den 12den te Madrid eene zamenzwering ontdekt, door de aanhangers van don *Carlos* gesmeed, en welke, zoo men verzekerde, niet minder ten doel had, dan om de koningin-regentes met hare beide dochters om 't leven te brengen. Men had zich daartoe den toegang tot eenen geheimen trap weten te verschaffen, die naar de kamer geleidde, doch in tijds ontdekt, waren eenige dier zamenzweerders, waaronder twee leden van den staatsraad genoemd worden, in hechtenis genomen.

Alhier heeft de vrij onverwachte tijding van het ontslag van den heer *de Zea*, bij het ministerie van buitenlandsche zaken, en aan de verschillende legatien ongewone drukte veroorzaakt. Men verzekert dat de gezanten van Rusland en Pruissen eene nota hebben medegedeeld, aan het Spaansch kabinet gerigt, waarin men zich niet gunstig over de invoering eener grondwet en de bijeenroeping der cortes uitlaat. Voorts zoude het niet onwaarschijnlijk zijn, dat de heer *de Rayneval* eerlang werd vervangen.

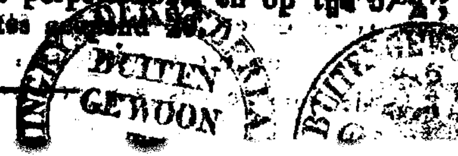
— De kamer der pairs heden vergaderd zijnde, werd er rapport uitgebragt over eene petitie, waarbij men voorstelde de wet van 1816, die aan de leden der familie *Buonaparte* het Fransch grondgebied ontzegt, in te trekken. Reeds sints eenigen tijd verspreidde zich het gerucht, dat een dergelijk voorstel eerlang door onderscheidene leden derzelfde kamer zoude worden ter tafel gebragt; het is dus niet onbelangrijk, dat deze petitie nagenoeg met eenparige stemmen is ter zijde gelegd, omdat, zoo als de commissie zich uitdrukte, de tegenwoordigheid van een der leden dier familie de openbare orde zoude kunnen verstoren.

De kamer van afgevaardigden houdt zich in de afdeelingen met het onderzoek der financiele wetten bezig. De heer *Dupin* is vrij ernstig ongesteld geweest.

— Nadere berigten van Marseille vermelden, dat de Poolsche uitgewekenen, aldaar aangebragt, in weerwil der tegenkanting van een gedeelte der bevolking ondervonden, als 't ware met geweld aan boord van het vaartuig zijn gebragt, dat hen naar Algiers moet overvoeren.

— Te Lyon werd den 19den de rust niet gestoord, doch men scheen echter voor wanorde beducht te zijn, daar uit alle de omliggende plaatsen troepen zijn afgezonden, om des noods de bezetting te ondersteunen.

— De fondsen waren heden (22 *Januarij*) genoteerd: 5 pCt. kont. 104,95; op tijd 105,05; 3 pCt. kont. 75,20, op tijd 75,25; Napelsche renten kont. en op tijd 96,90; Sp. perpet. kont. en op tijd 57⅜; 5 pCt. kont. en op tijd 56⅞; Cortes gedeelte 30.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten Januarij.

Heden behelst de *Staats-Courant* een besluit van Z. M., van den 16den dezer, houdende regeling van den aanpeil der steenkolen, waarmede insgelijks met den 1sten Februarij een aanvang zal kunnen worden gemaakt.

— Den 21 en 22 dezer zijn nabij Texel weder twee vaartuigen gestrand, zijnde het eene *Aurora* geheeten en van Bordeaux met wijn naar Amsterdam bestemd; het andere was met eene lading garst en haver van Prastow naar Douglas gedestineerd. Van beide is de equipage gered; eerstgemeld schip is geheel verbrijzeld, doch van het laatste hoopte men nog zooveel mogelijk te behouden.

— Volgens den Utrechtschen Studenten-Almanak, voor 1834, bedraagt het getal der studenten aan die hoogeschool 536, behalve 6 die van elders zijn ingeschreven. De wis- en natuurkundige faculteit telt 14 studenten, de theologische 251, de juridische 147, de medische 102 en de literarische 21. — Het getal der promotiën van 1 November 1832 tot 1 November 1833 bedraagt 34.

— Den 18den dezer is boven Luik een zwaar onweder van donder en bliksem vergezeld losgebarsten, hetwelk zich, volgens de berigten uit Frankrijk ontvangen, tot in Normandije toe heeft uitgestrekt, en onder anderen in den omtrek van Rouen schade heeft aangerigt. Hetzelfde onweder heeft zich tevens in het land van Waes doen gevoelen, althans wordt deswegens uit Nieukerken het volgende geschreven: Laatstleden zaturdag, des morgens ten zeven ure, is een onweder uit het noord-westen komende, vergezeld van hagel, stormwind en donder, boven onze gemeente losgebarsten; de bliksem heeft rondom den kerktoren geslingerd en wel 2 à 3000 lijen pannen zoo van den toren als van het dak afgeslagen. Alhoewel dit onweder slechts weinige oogenblikken geduurd heeft, herinnert men zich niet bij menschen geheugen, een dergelijk onweder, en dat midden in den winter, te hebben bijgewoond.

— De thans regtstreeks tot den 22sten ontvangen Engelsche tijdingen houden, even als die over Belgie tot den 21sten, weinig belangrijks, dan dat het gerucht van eene aanstaande wijziging in het ministerie zich niet scheen te zullen bevestigen. De bijzondere uit Lissabon tot den 14den dezer ontvangen berigten hielden nog in, dat de vertoogen van den Engelschen gezant eindelijk eene toenadering tusschen dom *Pedro* en de staatsleden, die het constitutioneel stelsel en tevens de Engelsche belangen zijn toegedaan, zouden bewerkt hebben; als een gevolg daarvan werd de benoeming van den hertog van *Terceira*, tot opperbevelhebber van het leger voor Santarem genoemd.

— De Fransche bladen melden, dat er sedert twee jaren de volgende benoemingen bij het legioen van eer gedaan zijn: 7 groot-kruisen, 12 groot-officieren, 99 kommandeurs, 419 officieren, 3831 ridders. Men telde thans in 't geheel 106 groot-kruisen, 193 groot-officieren, 825 kommandeurs, 4475 officiers, 43,659 ridders.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten Januarij.

Volgens schrijven uit Berlijn van den 11den dezer was de beterschap van den heer *Ancillon* merkbaar nadat hij eene operatie ondergaan had; men vertrouwde, dat de minister spoedig tot zijne vorige werkzaamheden zou terug keeren.

— De russische buitengewone gezant aan het Pruissische hof, de heer *van Ribeaupierre*, is den 19den dezer van Leipzig te Berlijn aangekomen.

— De officiele Pruissische Courant deelt in een harer jongste nommers, al de bij de *handelsvereeniging*, van 1 januarij 1834 af in werking gekomen, betrekkelijke staats-verdragen mede, en voegt daarbij de volgende aanmerkingen: Zoo bestaat dan nu reeds, voor ongeveer twee-en-twintig millioen Duitschers, binnen eenen omtrek van circa 10,000 vierkante mijlen, gelijkheid van tolheffing aan de uiterste grenzen, volkomen vrijheid van handel in het binnenland, met weinige niets beteekenende afwijkingen; gelijkheid en matig bedrag van communicatie-gelden, gelijke aanmoediging en belooning van kunstvlijt, en eindelijk, gelijk vooruitzigt op eene verbetering van munten, maten en gewigten. Het is te hopen, dat de acht jaren, voor welken tijd de bedoelde traktaten voorloopig zijn aangegaan, noch meerdere bevestiging en ontwikkeling van het reeds daargestelde, ten genoegen van alle belanghebbenden, zullen ten gevolge hebben.

— In eenen brief uit Berlijn van den 11den dezer, door de *Allgemeine Zeitung* medegedeeld, leest men het volgende:

„Ook dit jaar hebben de in onze westelijke provincien verzamelde gewestelijke Stenden hunne vertoogen wegens de invoering van Rijks-standen weder hervat, en zelfs verschillende grieven tegen twee onzer ministers geopperd, om hun versoek te ondersteunen. Men moet erkennen, dat zulks te onverwachter kwam, daar de jongste reis van den kroonprins in die gewesten het wederkeerig vertrouwen tusschen regering en volk op de schoonste wijze scheen bevestigd te hebben. Wij willen de Rijnlandsche provinciale Stenden wegens hun ongeduldig aandringen ten deze, hetwelk aan het buitenland slechts aanleiding tot verkeerde uitleggingen en gevolgtrekkingen geeft, niet zoo streng gispen, als zij schijnen te verdienen; maar wat geeft hun het regt om aan den goeden wil van het Hoofd onzes Staats te twijfelen? Waarom geven de bedoelde gewesten zich over aan verontrustende denkbeelden, omtrent de bedoelingen der regering? Of is dezerzijds het zegel van officiele goedkeuring gehecht aan het onbekookte geschrijf van zoo vele zwartgallige lieden, over volksvertegenwoordiging, over vrijheid van drukpers, over den geest des tijds? Zijn derzelver wenken ter behartiging aanbevolen geworden? Neen! wij zijn niet alleen in het genot van veel goeds, dat wij aan de wijsheid van onzen koning verschuldigd zijn, maar wij zullen ook nog meer erlangen, wat ons voor de toekomst is toegezegd. Daartoe behooren de algemeene Rijksstenden, en de tijd zal komen, dat de deswege reeds lang voorbereide maatregelen ten uitvoer worden gelegd. Men geloove slechts niet, dat het beter zoude zijn om nu reeds, nu de grondslagen nog niet overal en volkomen gelegd zijn, in dezen tijd van onrust en wantrouwen, het hoofdgebouw op te trekken!”

— Brieven uit Munchen behelzen de voldoendste berigten uit Griekenland. Er heerscht eene volmaakte rust, veroorzaakt door geringe belastingen en groote werkzaamheid, terwijl de regering op eene billijke wijze de wetten handhaaft, en nog niet in de noodzakelijkheid geweest is strengheid te gebruiken, behalve op het eiland Tinos, waar de bewegingen dan nog, op het verschijnen van twee kompagniën krijgsvolk, dadelijk gestild zijn. De onlusten, ten gevolge van welke sommige arrestatien plaats gehad hebben, zijn het werk van eenige partijgangers, met welke echter het volk zich in geenen deele wil afgeven, daar dit de rust, die het vroeger miste, te zeer op prijs weet te stellen. Het terug roepen van de hulptroepen naar Beijeren bewijst reeds genoeg, dat de Regering geene buitengewone middelen noodig heeft om haar gezag te bewaren. De goed ingerigte gendarmerie te voet en te paard is voldoende om de publieke wegen van rooverijen vrij te houden. — Zoodanig is thans de toestand van een land, hetwelk het Regentschap, nog geen jaar geleden, heeft gevonden door burger-oorlog verscheurd en overgeleverd aan het geweld van eenige bandelooze aanvoerders van ontevredenen; van hetwelk de dorpen en velden verwoest waren, en dat zich, zonder geregtshoven en regters, op den rand van eene algeheele vernietiging bevond.

— Handelsbrieven uit Konstantinopel van den 24sten december melden, aangaande de schattingbetaling van Mehemed Ali, dat deze Pacha de vijf millioenen piasters, die hij aan den Sultan toegezonden heeft, wil aangemerkt hebben als voldoening van zijne geheele schuld bij de Porte.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Men verspreidt wederom het zoo dikwijls herhaald gerucht, dat de Universiteit van *Giessen* naar *Darmstadt* zal worden overgebragt.

FRANKRIJK. — De klasse van het Instituut, welke onlangs, onder den naam van *Académie des Sciences morales et politiques*, is opgerigt, heeft tot hare buitenlandsche geassocieerden benoemd de drie vreemde ministers BROUGHAM, LIVINGSTON en ANCILLON. Onder de benoemde correspondenten telt men den beroemden Duitschen Wijsgeer VON SCHELLING, die ook onlangs met de orde van het Legioen van Eer is begiftigd.

ENGELAND. — Het eerste deel eener nieuwe uitgaaf van de werken van ROBERT BURNS is in 't licht gegeven, door den kundigen beoefenaar der Letterkundige Geschiedenis van *Engeland*, ALLAN CUNNINGHAM. Dit eerste deel bevat het leven des dichters, waarin vele nieuwe bijzonderheden omtrent denzelve voorkomen. Het geheele werk zal uit zes deelen bestaan. — In eene der zittingen van de *Philosophical Society* te *Cambridge*, zijn onlangs door Dr. YATES medegedeeld, waarnemingen, door hem gedaan, omtrent de afwijkingen van de magneetnaald in de nabijheid van de aloude Lydische stad *Magnesia* in *Klein-Asië*, welke gezegd wordt haren naam aan de *magneet* gegeven te hebben. Dr. YATES, den berg *Sipylus*, aan welks voet *Magnesia* gelegen is, hebbende beklommen, heeft, op eene zekere hoogte gekomen zijnde, eene variatie van het kompas waargenomen, welke toenam tot 55 graden oostelijk, en toen, naar mate hij voortging, in dezelfde evenredigheid weder verminderde, als zij was toegenomen, en bij zijne terugkeering op dezelfde wijze weder toenam. De verder gedane waarnemingen hebben Dr. YATES overtuigend bewezen, dat er ergens onder de oppervlakte van den berg eene buitengewone magnetische kracht moet aanwezig zijn, waarvan hij overigens aan de rotsbrokken, door hem ter onderzoeking medegenomen, geene sporen heeft kunnen ontdekken.

NEDERLANDEN. — Den 8sten dezer is in den ouderdom van slechts 31 jaren te *Nice* overleden, Jonkheer Mr. FRANS ERNST BERG, Heer van *Middelborgh*, *Lid van de Ridderschap van Holland*, *van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap*, *van de Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leijden* enz. Hij had zich in de Letterkundige wereld gunstig doen kennen door onderscheidene historische schriften, en vooral door twee doorwrochte stukken, bij het Utrechtsch Genootschap met goud bekroond, het eene *over de Afschaffing der Kaapvaart*, het andere behelzende eene uitvoerige beantwoording van de vraag: » *Welken invloed had » het Hanzee-verbond op den voortgang, de vertraging en de voorwer- » pen van den Nederlandschen handel? in welke betrekking stonden onze » koopsteden tot het verbond en gedurende welken tijd?* — De Nestor onzer Waterstaatkundigen, WALRAVEN VAN OMMEREN, Ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, is den 17den dezer in den ouderdom van ruim 80 jaren overleden. — Nog hebben wij den dood te melden van den Heer G. LEEN, Rector der Latijnsche Scholen te *Zwol* en Lid der Commissie van Onderwijs in *Overijssel*. Hij was een man, die met de groote geleerdheid, welke hij bezat, niet geschitterd heeft; maar hij behoorde tot die verdienstelijke menschen, die tot de betrekking, waarin zij geplaatst zijn, zich eenigluk bepalende, daarin ook zoo bekwaam en zoo nuttig mogelijk trachten te zijn.

Letterkundig Berigt.

Aanhangsel op het Algemeen Woordenboek (op den Franschen titel en in de Voorrede staat: *Algemeen Aanhangsel op het Woordenboek*) *van Kunsten en Wetenschappen, in 8 deelen bewerkt door wijlen den Heer* G. NIEUWENHUIS, *en te Zutphen van* 1820 1829 *in het licht verschenen. Bijeenverzameld en in orde gerangschikt door een' Vaderlandsch' geleerde*. A—B. Te Nijmegen bij J. F. THIEME. 1833.

Het zal aan de bezitters van het bekende Woordenboek van NIEUWENHUIS ongetwijfeld aangenaam zijn, de vele leemten welke in dit werk waren opgemerkt, door een nader toevoegsel te zien aangevuld en tevens daarin bijgewerkt te vinden, wat er sedert de uitgaaf van hetzelve in Kunsten en Wetenschappen voorgevallen en veranderd is. Zoodanig is het doel van het *Aanhangsel*, 't welk wij hier aankondigen, en dat, hoezeer dit eerste deel slechts de letters A en B bevat, echter, volgens de stellige verzekering des uitgevers, in 't geheel slechts uit 5 deelen bestaan zal. Dit eerste bevat omtrent 800 artikels, deels aanvullingen van artikels, welke in het Hoofdwerk niet volledig genoeg behandeld waren, deels geheel nieuwe. Veel wetenswaardigs zal men hier aantreffen, en verscheidene Artikelen zijn uitmuntend bewerkt. Doch, hetzelfde gebrek, 't welk men in het Hoofdwerk heeft opgemerkt, is ook hier niet geheel vermeden, dat namelijk sommige gedeelten niet in evenredigheid tot het geheel staan. Het is waar, dat het zeer moeijelijk, ja bijna onmogelijk is, alles in zulk een werk, 't welk door onderscheidene schrijvers bearbeid wordt, naar eene vaste maatstaf in te rigten, maar de uitvoerigheid van sommige gedeelten loopt te zeer in 't oog, dan dat dezelve ook niet den Verzamelaar en Uitgever heeft moeten treffen. Zie b. v. *Aardappelen*, *Ameland*, *Arentsburg*, *Armoede*, *Artesiaansche putten*, *Borkum*. Het Artikel over de Verdiensten der Nederlanders omtrent de *Aardrijkskunde* is uitmuntend en kan als een model beschouwd worden voor een Woordenboek, waarin zoodanig artikel moet voorkomen: doch was nu de uitgever, zou hij zich zelven gelijk blijven, niet verpligt, evenzeer aan de Verdiensten der Nederlanders omtrent *Beeldhouw-* en *Bouwkunst* eene plaats in te ruimen, en zoo verder omtrent alle vakken van Kunst en Wetenschap? Blijkbaar hebben ook de Schrijvers op sommige plaatsen uit het oog verloren, dat hun werk niet bestemd was het lot te ondergaan van snelvoorbijgaande Dagbladen: zij zouden anders niet aan sommige gebeurtenissen, welke na weinige jaren evenzeer tot de Geschiedenis zullen behooren, als die van vorige jaren het voor ons zijn, eene bovenmatige uitvoerigheid hebben gegeven; zie b. v. *Algiers* en *het Kasteel van Antwerpen*. In het eerstgenoemde Artikel vindt men daarenboven een uitvoerigen brief uit de *Allgemeine Zeitung*, welke volstrekt geen wetenschappelijk belang heeft; en wat betreft het laatstgemelde, zoo mogt men in een *Wetenschappelijk* Woordenboek, waarin 9 bladzijden worden toegewijd aan het beleg der Citadel in 1832, toch wel iets anders verwachten, dan berigten van vreemden omtrent de vreesselijke verwoesting, waarvan de Citadel na de overgaaf het schouwspel opleverde. Ook de bitsche toon, welke hier en daar tegen de *Belgen* gevoerd wordt, ademt te veel den geest des tijds voor een werk, 't welk eene duurzame waarde moet behouden; en wij vragen, hoe het toch in een werk, als dat waarover wij handelen, te pas kan komen, te melden, dat het postkantoor te *Aken* het *hoogstvolkandig en voordeelig* kreeg, toen alle brieven uit *Nederland* naar *België* en *Frankrijk* daarover moesten gaan. Nog eene aanmerking is deze: vele bijbelsche personen vindt men in dit aanhangsel min of meer uitvoerig behandeld, en op het woord *Abyssinië* wordt erkend, dat dit Artikel in het hoofdwerk niet uitvoerig genoeg behandeld is, maar omtrent de verdere bijzonderheden eenvoudig verwezen naar VAN WIJK en VAN KAMPEN. Ware het voor den Lezer niet verkieslijker geweest, dat hij omtrent die bijbelsche personen naar zijnen Bijbel wierd verwezen, maar dat hem daarvoor uit die werken, welke men niet veronderstellen mag dat de bezitters van dit Woordenboek kunnen raadplegen, het wetenswaardigste ware in de plaats gegeven? Tegen deze aanmerkingen, welke wij nog aanmerkelijk zouden kunnen vermeerderen, staan evenwel groote verdiensten over. Zeer vele Artikels zijn, op zich zelve beschouwd, met zorg en oordeel bewerkt. De levens van BILDERDIJK en van zijne Gade zijn met onpartijdigheid geschreven en zeer belangrijk. Verscheidene Artikels over voorwerpen der Natuur, die over de *Armenische Letterkunde*, over de *Aeginetische Kunst* verdienen bijzondere onderscheiding. Ook van de nieuwste werken en uitvindingen wordt hier en daar gewag gemaakt, en het verheugt ons, dat het *Achordion* van onzen stadgenoot VAN OEKELEN niet vergeten is, maar eene loffelijke melding heeft mogen erlangen. Wij herhalen het, het is zeer moeijelijk, dat een werk door verschillende schrijvers bearbeid overal zich zelven gelijk blijve; maar het is de pligt der Redactie daarna te streven en alle aanleiding te vermijden, om daartegen te zondigen. Daarom zullen ook beoordeelingen over stelsels van staatkunde enz. veiliger worden weggelaten. Men vergelijke *Absolutist* en *Amstelveen*. Bij dit laatste Artikel zij in 't voorbijgaan nog aangemerkt, dat het den schrijver van hetzelve al zeer weinig belangrijk moest voorgekomen zijn, 't geen hier gemeld wordt, dat de dochter van den dichter BROEKHUIZEN in dit dorp begraven is. Doch het is de graftombe van BROEKHUIZEN zelven, welke in de kerk van *Amstelveen* gezien wordt. Wij deelen tot eene proeve de volgende juiste opmerking mede uit het Artikel *Bilderdijk*:

» Indien het dan niet ontkend kan worden, dat de nationaliteit
» eens volks vooral moet worden gezocht in zijne godsdienst, zijne
» poezij, zijne taal, en gemeenschappelijke herinneringen uit vroegere
» eeuwen; zoo had BILDERDIJK zeker alles wat strekken kon om
» den vaderlandschen zin, door het verval der tijden verflaauwd,
» op te wekken en voor te lichten. En niemand zal kunnen loochenen,
» dat hij daardoor de natie reeds gewigtige diensten heeft
» bewezen; doch het is tevens zeker, dat men nog oneindig meer
» nut van 's mans inzigten zou kunnen trekken, dan tot heden
» geschied is. — Wanneer ons volk, minder verzot op het vreemde,
» meer prijs op zijnen eigen rijkdom zal hebben leeren stellen,
» dan zullen er in de werken van BILDERDIJK nog ongekende schatten
» ontdekt worden, en men zal algemeen overtuigd zijn van
» hetgeen wij boven zeiden: dat in hem en zijne gade de letterkundige
» waardij der eeuw van MAURITS en FREDERIK HENDRIK herleefde."

Bij de kommissie tot verzachting van het lot der slagtoffers van de overstroomingen in *Noord-Braband* zijn, sedert onze vorige opgaven, ingekomen de volgende bijdragen:

Van de onderscheidene korpsen der bezetting van 's Hertogenbosch, als: Officieren zonder troepen en geëmploijeerden *f* 39-10; Staf der 1ste afdeeling Noord-Brabandsche schutterij, 2de bataljon *f* 56-00; 3de Bataljon 4de afdeeling Zuid-Hollandsche schutterij *f* 21-61⁵; Reserve-bataljon der 5de afdeeling infanterie *f* 34-11, Reserve-bataljon der 13de afd. infanterie *f* 24-85; de halve kompagnie artillerie Noord-Brabandsche schutterij *f* 12-31; komp. artillerie Noord-Hollandsche schutterij *f* 7-73; komp. artillerie Friesche schutterij *f* 3-35; De staf en drie kompag. van het 4de bataljon artillerie nationale militie *f* 39-52⁵; Tweede kompagnie transport-trein te velde *f* 33-17; te zamen	*f* 271-76.
Van den heere majoor *Barre*, namens de leden van de loge, *Vicit vim Virtus*	» 25-00.
Van den heer *van Meurs*, namens N. N., te St. Oedenrode.	» 14-00.
— denzelven, namens P., te Breda	» 30-00.
— den heer *F. van Lanschot*, namens G. H., te Amsterd.	» 25-00.
Uit B., dato 19 Januarij 1834, van [illegible], eene Russische coupon n°. 34,112	» 50-00.
Van de heeren *V. M.* en *Joh. van Ryckevorsel* en Comp. uit Rotterdam, van A. M., *f* 10; R. M. *f* 20; A. N. *f* 20.	» 50-00.
Van den heer *F. X. Louterman*, namens de heer *And.* en *Ch. Oortman*, te Utrecht	» 400-00.
Van de heeren *H. Palier en Zoon*, namens J. D., te 's Hertog.	» 2-60.
— den heer *Jacob Willem van der Riesen*, op inteekening der giften ingezonden aan het bureau van 't algemeen Handelsblad te Amsterdam, 1 bankbiljet en 4 coupons	» 159-62⁵.
Met een brief, (postmerk Arnhem) van L. W., 4 coupons, nos. 2623, 14522, 103,925 en 163,287	» 49-50.
Van het 1ste batt., 2de afdeeling mobiele Noord-Hollandsche schutterij.	» 157-30.
Van heeren kommissarissen der societeit *de Unie*, te 's Bosch, wegens een bij inteekening gegeven koncert in geld	*f* 287-00.
Drie bons, ieder à *f* 10	» 30-00.
te zamen	» 317-00.

Van den heer *H. de Wys*, namens V. H., te 's Hertogenbosch. *f* 5-00.
— denzelven, namens A. K., R. K. Pastoor in de hooge Meyery van 's Hertogenbosch . . . . » 50-00.
Van den heer *J. J. Sloterdo* te Leeuwaarden, namens eene aldaar zamengestelde kommissie . . . . » 235-00.
Van den heer *F. van Lanschot*, namens R. D. G. . . . . » 25-00.
— de kompagnie hospitaal-soldaten . . . . . . » 10-00.
— den heer mr. *H. Santvoort* te 's Bosch, namens mejufvrouw *C. L. Gallé*, te 's Hage . . . . » 97-74.
Voor een halve dag traktement van het gedeelte der kompagnie werklieden bij het leger te velde, thans onder de wapenen te 's Hertogenbosch . . . . » 18-97.
Van den heer *H. de Wijs*, door V. D. H., te 's Hage, voor D. E., *f* 13; R. D. N., *f* 10; K. S., *f* 25; C. L. H. *f* 25; A. V. D. K. *f* 30; D. en T. *f* 65, te zamen. . . . » 168-00.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

VRIJDAG, *den 24sten Januarij.*

TARWE. — Roode met veel handel aan speculanten, overige soorten ook beter te plaatsen: 125 ℔ Kn. B. fijne Poolsche *f* 225; - 128 Ger. B. dito *f* 200; - 127 J. Silesische *f* 200; - 128 J. Wismar *f* 202; - 129 N. Holst *f* 195; - aan de Zaan 130 N. Mec. *f* 200; - 131 O. H. Pom. *f* 205; - 127 N. Rost *f* 195; 130 N. Zeeuwsche *f* 195,198; - 130 P. N. Cleefsche *f* 200; 124 O. Anclam *f* 172.
ROGGE. — Ook beter bij partij afgaande: 122 ℔ J. Pruissche Pom. *f* 160; - 121 dito, daarna *f* 160; - 122 - 124 N. Overijss. *f* 140,145; - 124 N. Rhijn *f* 152.
GARST. — In eenen doen: 100 ℔ N. Old. W. *f* 86; - 106 Deensche *f* 90.
HAVER. — Prijshoudende: 76, 77 ℔ N. Voer *f* 61, 62; - 90 O. fijne Vriesche *f* 80.
BOEKWEIT. — Zonder handel.
KOOLZAAD. — In eenen doen: Cromhorn *f* 56.
LIJNZAAD. — Zonder handel.
RAAP-OLIE. — Vliegend *f* 38; - Lijn- *f* 34; - Raap-Koeken *f* 50,55; - Lijn- *f* 0 1/2,10.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 24sten Januarij.*

NEDERLANDEN, pCt.	laatste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ure.
Werkel. schuld 2½	49 9/16	49 5/8	49 9/16
Dito dito 5	94½	94 9/16	94½
Uitgestelde dito			
Kansbill. dito	21 11/16	21 11/16	21 11/16
Amort. Syndic. 4½	88 3/4	88 13/16	88 3/4
Dito dito 3½	71 5/8		
Schatkistbiljett. 6	102 5/8		
Oorlogsleeningen 5			
Leening 1831 6			
Handel-Maats. 4½	98 5/16		
FRANKRIJK.			
Inschr. Grootb. 5			
ENGELAND.			
Dito per 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Certificat. Amst. 5	58 3/4	59	59
Dito *f* 1000 3	38 1/4		
Uitges. 3 pc. Sch. 5	11 7/8	11 13/16	11 15/16
Cert. Bons Lond. 5	20 1/4	20 3/8	20 1/4
NAPELS.			
Certificat. *L & B* 5	87		
Dito *Falc. & C.* 5			
Leen. Lond. *R.* 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798/1816 5	102	102 1/4	
Dito dito 1828 5	103 1/2		

pCt.	laatste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ure.
Cert. dito 1828. 5	93 3/16		
Obl. te London. 5			
Certif. te Hamb. 5			
Inschrijv. Assig. 6	67 13/16		
Certificat. dito 6			
POLEN.			
Aand. Boot. fl. 300	112½		
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50	94½		
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f* 100			
Dito dito » 250. 4			
Metalliek 5	94 3/8		
Dito Lond. gep. 5	94 1/8		
Dito 2½			
Oblig. *Goll & C.* 5	82 7/8		
Dito 4			
Cert. Stadsb. dit. 2½			
Weener Bankact.			
DENEMARKEN.			
Leening te Lond. 3	73 [illegible]		
BRAZILIEN.			
Dito *Rotschild*. 5	69	69½	69
GRIEKSCHE.			
Dito te London. 5			

, Heden overleed mijn braven Echtgenoot en mijner Kinderen voorbeeldige Vader, WILLIAM ROBERTSON, in den ouderdom van bijna 63 en na eene Vereeniging van 36 jaren. Wat wij in dien braven overledenen verliezen, laat zich beter gevoelen dan uitdrukken.

ROTTERDAM, den 23. Januarij 1834.

MARIA ROBERTSON,
Geb. VAN DER VLIER.

JAARMARKT TE TILBURG.

De JAARMARKT te *Tilburg*, invallende op Maandag den 27sten Februarij 1834, zal alsdan aldaar gehouden kunnen worden.

, Alzoo binnen de Stad *Oosterhout* twee VELDWACHTERS-PLAATSEN vakant zijn, ieder tegen een vast jaarlijks traktement van *f* 200, zoo worden zij die tot het vervullen dier bedieningen genegen mogten zijn, uitgenoodigd, om zich in persoon, voorzien van behoorlijke Getuigschriften, aan te melden, bij de Burgemeester dier Stad.

, In de loop der maand Maart, zal op nader te bepalen tijd en plaats, in het openbaar worden verkocht:

Eene kapitale BOUWHOEVE met circa 82 bunders beste ZAAI- WEILANDEN en DIJKEN, gelegen in den Polder *de Oude Fijnaart*, Gemeente *Fijnaart*, en circa 14 bunders beste OUDE WEIDEN in *de Meeren*, onder *Zevenbergen*, nagelaten door nu wijlen den Heer C. VAN DIGGELEN. - Inmiddels *Uit de Hand te Koop* en te bevragen bij den Heer P. VAN DIGGELEN, Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat te *Middelburg* en den Notaris J. VAN WIJNGAARDEN te *Willemstad*.

, De Notaris W. K. VAN BREDA, zal, op Zaturdag den 1sten Februarij 1834, des morgens ten 10 ure, te *Chaam*, kanton *Ginneken*, in het openbaar verkoopen:

24 koopen extra zware EIKEN BOOMEN, geschikt voor Molen- en Scheepstimmerwerk, Wagenmakers-, Kuip- en Timmerhout; waarbij zich onder anderen bevinden *Molenborsten*, *Kruisplaten*, *Steenbalken* en eenige *Hooibergroeden*; alsmede 40 koopen MAST BOOMEN van zeer bijzondere lengte en zwaarte, voor alle Timmerwerk geschikt, en waarbij verscheidene *Moleneinden*.

, *TE HUUR* met 1e. Mei, of bij verkiezing dadelijk, en voor Zomer- en Winterverblijf zeer geschikt BUITENGOED, genaamd: *HET KASTEEL DEN HATTERT*, aangenaam gelegen nabij het volkrijke Dorp *Vierlingsbeek*, die tot heden vrij van Inkwartiering is gebleven, en alwaar eene Roomsche- benevens eene Hervormde Kerk aanwezig zijn, Provincie *Noord-Braband*, Arrondissement *Eindhoven*. Hetzelve is voorzien van onderscheiden zoo Boven- als Beneden-Kamers, alle Behangen, Mangel-Vertrek, Keuken, Stal voor 4 Paarden, extra ruime Remise, groote Moestuin en Boomgaard met vele zeer exquise en welig dragende Vruchtboomen beplant. Voorts is bij dit *Goed* nog eene privative WILD-RIJKE JAGT. - Men adressere zich om nadere inlichting bij den Heere J. VAN DER VOORT, Burgemeester te *Bergen*, mits brieven *franko*.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

In Dienst der General Post-office Londen, voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company, te *Londen*, in bovengemelde Dienst, vertrekken geregeld van *Rotterdam*, *Hellevoetsluis*, *Brielle* of *Scheveningen*, naar gelang van ijsgang of andere verhinderingen, iederen Woensdag en Zaturdag.

De Riviervaart niet gestremd zijnde, is het vertrek van *Rotterdam* bepaald op:

Woensdag den 29. Januarij, des morgens ten 7 ure.

Nadere inlichting bij de Agenten, W. SMITH & COMP. en P. A. VAN ES.

STOOM-JAGT
PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

Februarij 1834.

Van *Middelburg*.	Van *Rotterdam*.
Zondag den 2, 's morg. 6 uur	Dingsdag den 4, 's morg. 7 uur
Zondag » 9, » 4½ »	Dingsdag » 11, » 5½ »

, Op den 23sten Januarij 1834, is bij het Bestuur der Stad *Breda*, door den Boekhandelaar en Stads-Drukker W. A. OUKOOP, ter Vertaling aangeteekend, de XIV. Druk, van het beroemd HOOGDUITSCH AARDRIJKSKUNDIG LEERBOEK, door CANNABICH, welk fraai en weder meer en meer volmaakt werk eerst tegen het einde dezes jaars in *Duitschland* het licht zal zien, doch dat door de goedheid des geleerden Schrijvers aan den *Nederlandschen* Vertaler, in het belang van ons Vaderland, nu reeds is toegezonden en wel zoo dan ook deze XIV., en niet de vroeger aangekondigde XIII. uitgave voor *Nederland* zal worden bewerkt.

Men kan nog inschrijven tot 1e Maart 1834, voor *f* 12, zoo bij genoemden Uitgever als bij alle Boekhandelaars en Post-Directeuren in het Koningrijk.

§§ De Boek- en Plaatdrukker T. J. WIJNHOVEN HENDRIKSEN, te *Rotterdam*, geeft heden uit het *Eerste Stuk*, van een Werk, getiteld:

TAALKUNDIG MAGAZIJN, of *gemengde bijdragen tot de kennis der Nederduitsche Taal*, bijeenverzameld door A. DE JAGER; in welk stuk bijdragen voorkomen van de HH. P. K. GÖRLITZ, D. BOMHOFF, Hzn, Mr. W. BILDERDIJK, den verzamelaar, en den Hoogleeraar A. YPEIJ. De Prijs van dit stuk is bij inteekening 95 cents.

De inteekening op dit Vaderlandsch Voortbrengsel staat als nog open. Wenschende de hoogschatters onzer Taal- en Letterkunde nogmaals uitgenoodigd, het door hunne medewerking te ondersteunen. De Lijst der H. H. Inteekenaren, waaronder zeer vereerende Namen, en die ook prijkt met eene Inteekening van Z. M. den Koning voor vier exemplaren, zal voor het tweede stuk geplaatst worden.

Opgemeld TAALKUNDIG MAGAZIJN is ook te bekomen bij de Uitgevers dezes.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.